

Prestižní ocenění AI Awards 2023 míří na Fakultu aplikovaných věd ZČU

7.11.2023 - Šárka Stará | Západočeská univerzita v Plzni

Porotci zhodnotili celkem 111 návrhů na ocenění v pěti kategoriích. Kromě FAV si zlato odvezla také plzeňská společnost JALUD Embedded. Se svými zvukovými detektory SED, které zachraňují lidské životy a chrání majetek, obsadila první příčku v kategorii Veřejná správa. Slavnostní vyhlášení se odehrálo 1. listopadu ve vršovickém Vzletu a bylo vyvrcholením měsíční akce Dny AI, která se letos konala v Brně, Plzni, Ostravě a Praze.

„Úspěch v AI Awards dokazuje, že Plzeň je skutečně chytrým městem. Vítám, že jsme uspěli právě v oblasti bezpečnosti, protože ochrana života a majetku musí být vždy na prvním místě. Všem, kteří za úspěchem stojí, děkuji, a slibuji, že obdobné projekty u nás budou mít podporu a budeme je dál rozvíjet,“ řekl primátor města Plzně Roman Zarzycký.

Za společenský přínos v oblasti AI si cenu odnesl projekt DOAZARC. Na něm se podílela katedra kybernetiky a výzkumné centrum NTIS Fakulty aplikovaných věd ZČU ve spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů (ÚSTR) a ukrajinskými archivy. Jejich softwarový nástroj zpřístupňuje archiv historických dokumentů NKVD/KGB o Čechoslovácích perzekvovaných na území bývalého Sovětského svazu. Porota ocenila přínos vzniklého multijazyčného digitálního archivu pro zachování historického dědictví a kulturní paměti.

Software dokáže pomocí metody nazývané Optical Character Recognition (OCR) získat z naskenovaných dokumentů elektronický text, který uloží do databáze. Dokáže přitom rozpoznat a převést texty v různých jazycích, včetně ruštiny, ukrajinštiny a češtiny. Software také obsahuje funkce automatického ořezu a narovnání dokumentů, které jsou díky tomu zobrazeny v optimální podobě, bez nepotřebných okrajů nebo zkosení.

Vytvořený veřejně přístupný online archiv obsahuje přes 300 000 naskenovaných stran dokumentů, v nichž mohou zájemci z řad odborné i laické veřejnosti jednoduše vyhledávat. Přístup k této dokumentaci, jež představuje vzácný pramen pro studium a pochopení událostí, které ovlivnily osudy mnoha lidí během 20. století, je přitom možný díky využití metod AI, konkrétně sémantické analýze textu a OCR. Význam digitálního archivu je o to větší, že data jsou díky mnohojazyčnému uživatelskému rozhraní (čeština, angličtina, ruština, ukrajinština) přístupná mezinárodní veřejnosti. „Fyzické archivy mohou podléhat poškození či ztrátě, což se projevilo během ruské invaze na Ukrajinu, kdy byly některé z archiválií trvale ztraceny při bombardování archivů. Digitální archiv umožňuje uchovat tyto cenné materiály v trvalejší a snadno přístupné formě,“ upozorňuje Jan Švec z oddělení umělé inteligence katedry kybernetiky FAV ZČU. Připomíná také, že jedním z přínosů spolupráce ZČU, ÚSTR a ukrajinských archivů je návrat automaticky zpracovaných, digitálních dokumentů zpět na Ukrajinu, kde budou uloženy spolu s původními listinnými dokumenty.

„Velice si vážíme ocenění od poroty a děkujeme organizátorům nejen za AI Awards 2023, ale i za celé Dny AI. Vše nás motivuje k další práci, která se týká aktuálních problémů nejen v oblasti historických archivů, ale AI obecně,“ sdělil za tým vývojářů Jan Švec z oddělení umělé inteligence katedry kybernetiky FAV ZČU, který společně se svými kolegy Pavlem Ircingem a Martinem Bulínem projekt letos v březnu v souvislosti s jeho spuštěním představil v Knihovně Václava Havla.

Společnost JALUD Embedded je úspěšným plzeňským startupem a absolventem Inkubačního programu městské společnosti BIC Plzeň. Západočeská metropole byla jedním z prvních měst, kde

zvukové detektory SED chrání obyvatele a jejich majetek. Pilotní provoz funguje třeba také v Amsterdamu nebo Sao Paulu. První místo obdržela společnost za řešení, které v reálném čase informuje o nebezpečných událostech a výrazně zlepšuje veřejnou bezpečnost.

„Ocenění si velmi vážíme. Je skvělé vidět, že práce, kterou děláme, dává smysl nejen nám, ale i lidem okolo. Je to další díl do mozaiky, kterou se nám v JALUD Embedded postupně daří skládat. Věříme, že nám pomůže zviditelnit práci, která má pozitivní dopad pro společnost,“ uvedl Lukáš Svoboda, výkonný ředitel JALUD Embedded a absolvent Fakulty aplikovaných věd ZČU.

„Dvě z pěti kategorií ovládli plzeňští inovátoři. Mezi TOP 3 finalisty se probojovala také Správa informačních technologií města Plzně za nasazování chytrých technologií pro lepší správu města v oblastech bezpečnosti, autonomní mobility a životního prostředí (kategorie Veřejná správa) a plzeňská společnost SpeechTech, která stojí například za projektem Gott navždy navracející hlas světoznámého zpěváka zpět do éteru (kategorie Společenský přínos). Tato skvělá umístění dokazují, že jdeme v Plzni správnou cestou a chytré inovátory si v regionu umíme udržet,“ řekl Daniel Kůs, radní města Plzně pro oblast Smart Cities a podporu podnikání.

Organizátory prestižního ocenění AI Awards jsou prg.ai, Brno.AI a CzechInvest. Podle jejich slov nejen počet nominací, ale především jejich kvalita a pestrost ukázaly, kolik skvělých osobností, institucí a firem se umělou inteligencí v Česku zabývá. Předávání cen symbolicky zakončilo celorepublikovou akci Dny AI, jejíž program v Plzni organizovalo Podnikatelské a inovační centrum BIC Plzeň.

<https://info.zcu.cz/clanek.jsp?id=5845>